

Brød eller sirkus?

2024-07-02

Optional[© Klassekampen]

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les artikkelen ved å klikke her.

Klassekampen

Tirsdag 2. juli 2024

Kommentar 3

HOMO POLITICUS

Demokratene har panikk etter Joe Bidens opptreden i debatten. Men hva var det egentlig han sa?

Brød eller sirkus?

Etter CNN-debatten forrige uke oppfordret The New York Times president Joe Biden til å trekke seg fra presidentvalget. Selv om avisen erkjente at oppfordringen var et ekstraordinært skritt, så de ingen annen utvei etter presidentens opptreden under debatten mot Trump: «Selv da Biden prøvde å legge fram sine politiske forslag, snublet han.»

De noe hysteriske anti-Biden-reaksjonene etter debatten tyder på at vi fortsatt har et olympisk, nærmest teatralisk forhold til politikk, tuftet på enkeltpersoners «atletiske» prestasjoner. Som komikeren Jon Stewart sa, til stor latter fra publikum: «Begge disse mennene burde bruke prestasjonsfremmende midler.»

Selv om replikken er morsom, sier den kanskje mest om politikken dramaturgiske sider. Hva verne er: Ved å legge for stor vekt på Bidens verbale flauter risikerer vi å bli ofre for en markedsforingsideologi som i økende grad gjennomstyrer vårt politiske system.

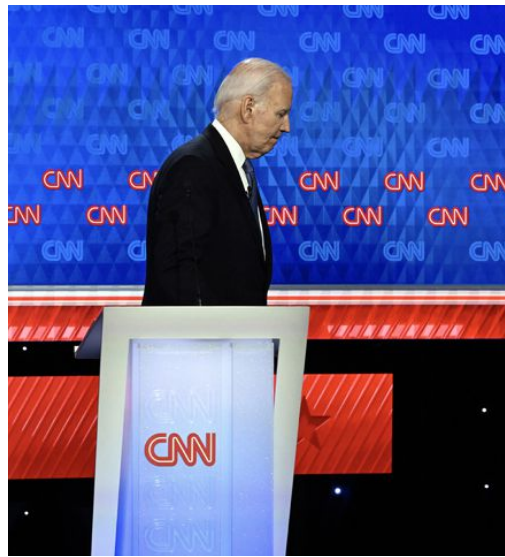
Denne kritikken har selvsagt sine begrensninger. USAs president anses ofte for å være verdens mektigste person, og det er et element av «personlig egnet» knyttet til jobben. For å ta ett eksempel: Presidenten er kun noen tastertrykk unna en atomvåpenstyrke stor nok til å utsette hele menneskeheten.

Men likevel: En president representerer mye mer enn seg selv. Et alternativ til dagens hyperfokus på individualitet kan være å tenke på presidenten som et *nodalpunkt* som knytter sammen, og mobiliserer, tusenvis av individers politiske innsats og interesser – altså et politisk maskineri heller enn et «one-man-show». Slik kan vi igjen få øye på politikken bak presidenten og hvordan den kan påvirkes

Med disse brillene på, hva slags sammenkobling av krefter antyder de to kandidatene i debatten?

For det første trakk Biden til venstre. Det er talende at Bidens første uttalelse den kvelden gikk rett i strupen på Trumps økonomiske politikk: «Han belønnet de velstående. Han innførte den største skattelettelsen i amerikansk historie, på 2000 milliarder dollar.»

Som Bernie Sanders påpeker i sin siste bok, «It's OK to be Angry About Capitalism», forsto Biden i 2020 behovet for å «vedta en politikk som kunne skape en viss grad av begeistring i det progressive miljøet». Blant annet er

TAKK OG FARVEL: Joe Biden møtte Donald Trump til debatt på CNN forrige uke. For Biden gikk ikke det så veldig bra. FOTO: KENNY HOLSTON, THE NEW YORK TIMES/NTB

Biden den første sittende amerikanske presidenten som har deltatt i en pågående streik: I september 2023 besøkte han en streikende i Michigan «for å vise sin lojalitet til bilarbeiderne». I så måte var åpningssalven fra Biden under CNN-debatten et tegn på at denne linjen er forsøkt ivarett.

På den geopolitiske fronten tydet Bidens uttalelser på at alt fortsetter som før:

Han mangler en meningsfull politikk for Ukraina – bortsett fra å levere ATACMS-missiler og lignende materiell – som kan være i stand til å trekke landet ut av en fastlåst krig med Russland. Trump kunne derimot score lette poeng på sin observasjon om at «det er en krig som aldri burde ha startet» og sine beretninger om at «de er i ferd med å gå tom for folk, de er i ferd med å gå tom for soldater». Hans patosfylte replikk om at det hele er «så trist» virket til og med halvveis autentisk.

Og når det gjaldt Palestina, kom Bidens uhyggelige side virkelig til syne. Han hevdet at han ikke hadde nektet Israel noe annet enn «2000-punds bomber» da «de ikke fungerer særlig godt i befolkede områder. De

dreper mange uskyldige mennesker. Vi forsyner Israel med alle de våpnene de trenger, og når de trenger dem.»

For Bidens del tegner debattopptredenen et relativt velkjent politisk bilde: Biden og apparatet rundt ham vil fortsette en utenrikspolitikk som enten medfører folkemord (i Gaza) eller utmattelseskrig (i Ukraina), men med muligheter for en innenrikspolitikk som, med tilstrekkelig folkelig mobilisering, likevel kan trekkes mot venstre.

I sin siste bok skryter Bernie Sanders av å ha «lyktes med å dytte

Biden i en mer progressiv retning» under valget i 2020. Spørsmålet er om venstresiden i USA kan lykkes med det samme igjen. Et godt utgangspunkt vil være å tenke på lederen som et politisk midtpunkt som samler om seg konkurrerende krefter – på den siden fagforeninger og demokratiske sosialister, til «corporate democrats» på den andre.

Victor Lund Shammas
Førsteamanuensis ved Institutt for sosiologi og sosialt arbeid, Universitetet i Agder
contact@victorshammas.com

PÅ TEPPE

Anmelderi, anmelder
«Politiet henlegger Amundsens anmeldelse av anmelderne», melder NRK.

Det er bare et spørsmål om tid for andre anmeldere anmelder Amundsen for å anmelde anmelderne.

Vest er best

Hovedstadsavisen Aftenposten skriver: «Kul by har kort navn. Begynner og slutter på O.»
Det må vel være Osøyro.

Déjà-vu

«Hva skjer om Nasjonal Samling vinner?» spur også tanta i Åkersgata.

Det er litt seint å dekke stortingsvalget i 1936 først nå.

Dette er mitt blod

«Jesu kamp er ganske nært min politiske kamp», sier SV-leder Kirsti Bergstø til Vårt Land.

Men Vårherre var nok mindre restriktiv i alkoholpolitikken.

Dette er mitt legeme

«SV-leder Kirsti Bergstø deler gjerne Jesus med Carl I. Hagen», skriver også Vårt Land.

Det er mulig Bergstø tar natverden litt vel bokstavelig. Alle skal få.

Godt navn

I bilaget i går kunne du lese om advokatfirmaet Sametinget har engasjert i søksmålet mot staten, Wikborg Rein.

Risikable navn

NRK har snakket med kommunikasjonsansvarlig i jernbaneselskapet Go-Ahead, Oda Riska.

teppet@klassekampen.no

DAGENS SUKK

Dagens pengepriser forveksler etikk og butikk

Hauk